

DRAUDZE: RITUĀLI UN TRADĪCIJAS

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mat. 28:19, 20; Rom. 6:3-8; Mat. 26:26-28; Jāņa 13:1-17; 1. Kor. 11:24-26.

ATMIŅAS PANTS:

„Bet Pēteris tiem atbildēja: "Atgriezieties no grēkiem un liecieties kristīties ikviens Jēzus Kristus Vārdā, lai jūs dabūtu grēku piedošanu un saņemtu Svētā Gara dāvanu.”” (Ap. d. 2:38)

GALVENĀ DOMA:

Dievs ir iecēlis rituālus, kas, pareizi saprasti, palīdz stiprināt mūsu ticību.

Daudzām organizācijām ir iestāšanās rituāli, ko reizēm sauc par „uzņemšanas ceremonijām”. Dažās kultūrās uzņemšanas ceremonijas ir domātas, lai palīdzētu cilvēkam pāriet no vienas dzīves pakāpes nākamajā. Piemēram, pubertātes sākumā tiek veikts rituāls uzņemšanai pieaugušo pasaulē. Šīs tradīcijas katrā vietā ir atšķirīgas, tomēr tām visām ir mērķis pārliecināties, ka jaunie locekļi ir sagatavoti būt produktīvas un atbildīgas, uz sabiedrību vērstas personības. Procesā zēniem un meitenēm māca pieaugušo paradumus, tas ir, viņiem parāda, kas no viņiem tiek sagaidīts kā no pieaugušiem sabiedrības locekļiem.

Kristīgajā kopienā arī ir īpašas tradīcijas, akti, kas formāli apstiprina cilvēka nodošanos apliecinātajai ticībai. Šie reliģiskie rituāli ne tikai apstiprina cilvēka līdzdalību kopienā, bet ideālajā variantā arī palīdz katram personīgi sagatavoties, lai kļūtu par uzticīgu un produktīvu šīs kopienas locekli. Tas ir arī veids, kā palīdzēt locekļiem saprast, ar ko ir saistīta viņu nodošanās Kristum. Šajā nedēļā mēs aplūkosim trīs rituālus, kas izsaka mūsu ticību: kristības, kāju mazgāšanu un Kunga vakarēdienu.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 1. decembrī.

RELIGĪSKO RITUĀLU NOSAUKUMI

Kristīgās draudzes sākumposmā ticīgie rietumos, kur runāja grieķu valodā, reliģisko rituālu apzīmēšanai lietoja vārdu „mysterion” jeb „mistērija”. Draudzes austrumu daļā, kur dominēja latīņu valoda, izmantoja terminu „sakraments” (latīņu valodā „sacramentum”). „Sacramentum” bija zvērests, ko deva romiešu kareivji, solot paklausīt komandiera pavēlēm. Tiem, kas lietoja šo vārdu, likās, ka tas precīzi izsaka reliģisko rituālu būtību. Tomēr ar laiku radās doma piedēvēt rituālam iekšēju, neredzamu spēku. Draudze viduslaikos izveidoja septiņus šādus rituālus, ko sauca par „sakramentiem”, kas tika uzskatīti par līdzekļiem, lai cilvēka dvēselē varētu ieplūst žēlastība.

Reformācijas laikā sakramenti tika rūpīgi izvērtēti un kritizēti. Daudzu prātos termins „sakraments” ieguva negatīvu pieskaņu. Likās, ka ir laiks ieviest citu terminu, un tas bija „ordinance” (burtisks tulkojums šim vārdam ir „rituāls”, „ceremonija”, taču Latvijā adventistu draudzē ir pieņemts lietot apzīmējumu „iestādījums” – tulk. piez.). Vārds „ordinance” cēlies no darbības vārda „ordinēt”, kas padara šo iestādījumu par īpašu rituālu, ko ir iecēlis jeb ordinējis pats Kristus. Izvēloties terminu „iestādījums”, nevis „sakraments” ir jāpasaka, ka cilvēks piedalās šajā rituālā tāpēc, ka tas ir dievišķi iecelts līdzeklis, lai mēs varētu parādīt savu paklausību un lojalitāti Jēzum kā Kungam. Septītās dienas adventisti par iestādījumiem, kas atklāj mūsu uzticību Kristum, uzskata kristības, kāju mazgāšanu un Kunga vakarēdienu. Ar to palīdzību mēs simboliski izsakām savu ticību.

Izlasi Mat. 28:19, 20; Jāņa 13:14 un 1. Kor. 11:23-26. Cik lielā mērā šie panti atbalsta uzskatu, ka reliģiskos rituālus vajadzētu apzīmēt kā „iestādījumus”?

Lai arī cik lielu nozīmi mēs piešķiram rituāliem, mums vajadzētu vienmēr atcerēties, ka tie nav žēlastības cauruļvadi, ar kuru palīdzību mēs varam nopelnīt glābšanu vai iegūt labvēlību Dieva priekšā. Grēks un tā sekas mūsu dzīvē ir pārāk nopietnas, lai rituāli, kaut arī tos ir iecēlis pats Kristus, varētu mūs izglābt. Tikai Jēzus nāve pie krusta bija pietiekama, lai izglābtu tik dziļi kritušas būtnes, kādas esam mēs. Ceremonijas mēs saprotam kā ārējus simbolus tam, ka atzīstam Kristus darbu mūsu labā un savu vienotību ar Viņu (un ar visiem, kas ir saistīti ar šo vienotību), un tās labi kalpo šim nolūkam. Tās ir līdzekļi, lai nonāktu pie mērķa, nevis pats mērķis.

KRISTĪBAS

Jaunā Derība izmanto dažādus salīdzinājumus, lai paskaidrotu, ko nozīmē kristības. Pirmkārt, kristības simbolizē garīgu vienotību ar Kristu (Rom. 6:3-8), ietverot līdzdalību Viņa ciešanās, nāvē un augšāmcelšanās, kā arī attieksanos no iepriekšējā dzīvesveida. Šādā veidā kristības ir saistītas ar nožēlu un grēku piedošanu (Ap. d. 2:38), ar jaunpiedzimšanu un gara saņemšanu (1. Kor. 12:13) un visbeidzot ar iestāšanos draudzē (Ap. d. 2:41, 47).

Kristības simbolizē garīgas un derības attiecības ar Dievu caur Kristu (Kol. 2:11, 12). Kristības ir tas pats, kas Vecajā Derībā bija apgraizīšana. Kristības simbolizē arī lojalitātes maiņu, tās ievēd cilvēku kopienā, kas ir nodevusies kalpošanā Kristum. Gara saņemšana kristībās padara ticīgos spējīgus kalpot draudzei un strādāt to cilvēku glābšanas labā, kas vēl nav pieņēmuši ticību (Ap. d. 1:5-8).

Pirms dažiem gadiem Anglijas draudžu apvienotā komiteja pieņēma iespaidīgu atzinumu par kristībām, iesvētībām un Svēto vakarēdienu. Atzinumā bija teikts, ka „kristību kandidāti parasti ir pieaugušie, nevis zīdaiņi”, un ka „Jaunajā Derībā nav nepārprotamu norādījumu zīdaiņu kristībai”. („Baptism and Confirmation Today” (London: SCM, 1955), 34. lpp., citēts Millard J. Erickson „Christian Theology” (Mich.: Baker Book House, 1988), 1102. lpp.)

Kristību jēga nepieļauj likumīgi kristīt zīdaiņus, jo Bībeles kristība prasa daļnieka ticību un nožēlu. Arī Dieva Vārda loma ticības attīstībā (Rom. 10:17) norāda, ka nožēla ir saistīta ar garīgām un bībeliskām pamācībām. Šie elementi ir nepieciešami, lai kandidāti nestu „patiesus atgriešanās augļus” (Lūk. 3:8) kā pierādījumu viņu attiecībām ar Kristu.

Kristību būtība palīdz mums saprast atšķirību starp iestādījumu un sakramentu. Tiem, kas kristības uzskata par sakramentu, tas ir līdzeklis, kas cilvēku pārved no garīgas nāves dzīvībā. Šajā izpratnē cilvēka vecums nav svarīgs, jo tas vienlīga ir pārdabisks notikums. No otras puses, kristības kā ceremonija ir norāde vai simbols iekšējai pārmaiņai (pārdabiskam notikumam), kas jau ir noticis ticīgā dzīvē, pateicoties viņa piedzīvojumiem ar Jēzu. No šī redzesviedokļa raugoties, kristību kandidātiem ir jābūt jau piedzīvojušiem ticību Kristum. Tāpēc jautājums par to, kas tiek kristīts un kad, kļūst ļoti svarīgs.

Ja tu esi kristīts, atceries šo piedzīvojumu. Kāpēc, saprotot, ko tas nozīmē, mums ir jātiek „kristītiem” katru dienu? Kā tas var notikt? _____

PAZEMĪBAS IESTĀDĪJUMS

Ir grūti iztēloties, kādas sāpes bija Jēzus sirdī tieši pirms notikumiem pie krusta, vislielākā pazemojuma, kāds vien iespējams, kad viņš redzēja greizsirdību un cīņu starp Saviem mācekļiem par to, kurš būs lielākais Viņa valstībā.

Izlasi Lūk. 22:24-27 (skat. arī Mat. 18:1, 20:21). Kādu svarīgu patiesību mācekļi vēl joprojām nebija apguvuši? _____

Mūsu pasaule ir tik sabojāta un grēka sakropļota, ka pie mums viss ir ačgārni, lai arī cik „saprātīgi” un „racionāli” ačgārņa mums tā var likties. Kurš gan, būdams pie veselā saprāta, gribētu būt drīzāk kalps nekā tas, kam kalpo? Vai visa dzīves jēga nav karjera, bagātība un popularitāte, kļūstot par cilvēku, kuru sagaida un apkalpo, nevis par to, kas kalpo? Tāpēc nav brīnums, ka pēdējā vakarēdienā Jēzus mazgāja mācekļu kājas. Neviens pateiktais vārds nevarēja labāk izteikt patiesību par to, kas ir patiess lielums Dieva acīs, kā tas, ka Viņš mazgāja kājas tiem, kam patiesībā vajadzēja skūpstīt Viņa kājas.

Ko Jāņa 13:1-17 mums māca par kāju mazgāšanu kā par daļu no draudzes dievkalpojuma? _____

No šiem pantiem izskan tik brīnišķīga patiesība! 3. pantā teikts, ka Tēvs „visu bija licis Viņa rokās” un Jēzus to zināja. Kas notiek pēc tam? Jā, Jēzus, zinādams, ka „Viņš pie Dieva aiziet, kā Viņš no Dieva ir nācis”, pieceļas un sāk mazgāt mācekļiem kājas (5. pants). Pat līdz galam nesaprotot, kas Jēzus patiesībā ir, viņiem vajadzēja būt izbrīnītiem. Kā viņi varēja palaist garām šeit redzamo mācību?

Pārdomā, ko nozīmēja tas, ka pirms Kunga vakarēdiena notika kāju mazgāšana! Pirms mēs pieprasām sev visu, ko Kristus mūsu labā ir darījis, cik svarīgi ir nākt uz Kunga vakarēdienu ar pazemības un lēnprātības izjūtām, redzot savu vajadzību pēc dievišķās žēlastības!

Kura cilvēka kāju mazgāšana dotu tev ārkārtīgi lielas svētības garīgā ziņā? _____

KUNGA VAKARĒDIENS

Izlasi Mat. 26:26-28. Kādu nozīmi mēs varam ieraudzīt tam, ko Jēzus liek mums šeit darīt? Kāpēc ir svarīgi to ieraudzīt simbolos? _____

Kunga vakarēdiens aizstāj Pashā svētkus no vecās derības laikmeta. Pashā svētku jēga tika piepildīta tad, kad Kristus, Pashā Jērs, atdeva Savu dzīvību. Šo aizvietoju-
mu – lielos Jaunās Derības svētkus jaunās derības attiecībās – pirms Savas nāves
iecēla pats Kristus. Tieši tāpat, kā Pashā svētki atgādināja par Israēla atbrīvošanu no
Ēģiptes verdzības, Kunga vakarēdiens atgādina par atbrīvošanu no garīgās Ēģiptes,
grēka verdzības.

Pashā jēra asinis, kas bija uzziestas uz palodzēm un durvju stenderēm, pasar-
gāja iedzīvotājus no nāves. Barība, ko upura gaļa nodrošināja, deva viņiem spēku
aizbēgt no Ēģiptes (2. Moz. 12:3-8). Tā Kristus upuris atbrīvo no nāves. Ticīgie
tiek glābti no nāves, būdami līdzdalībnieki gan Viņa miesā, gan asinīs (Jāņa 6:54).
Kunga vakarēdiens atklāj, ka Kristus nāve pie krusta nodrošina mums piedošanu
un uzvaru pār grēku.

Izlasi 1. Kor. 11:24-26. Kāda svarīga patiesība par krustu šeit ir atklāta? _____

Šeit mēs skaidri redzam Kristus nāves aizvietojošo aspektu. Viņa miesa tika
salauzta un asinis izlietas mūsu dēļ. Pie krusta Viņš uzņēma uz sevi to, kas patie-
sībā pienācās mums. Katru reizi, kad mēs piedalāmies Kunga vakarēdienā, mums
vajadzētu atcerēties, ko Kristus ir izdarījis mūsu labā.

Apvienojot Kunga vakarēdienu ar kāju mazgāšanu, kas palīdz sagatavot sirdis
dalībai vakarēdienā, mums vajadzētu arī saprast šī rituāla sabiedrisko raksturu.
Pateicoties krustam, ko tik dzīvi simbolizē maize un vīns, mēs atceramies, ka,
lai arī kādas laicīgas lietas mūs šķirtu, mēs visi esam grēcinieki, kam pastāvīgi ir
vajadzīga žēlastība. Vakarēdiens palīdz mums visiem saprast savus pienākumus ne
tikai pret Kungu, bet arī citam pret citu.

KUNGA OTRĀS NĀKŠANAS CERĪBA

„Cikkārt jūs no šīs maizes ēdat un no šī biķera dzerat, pasludiniet Tā Kunga nāvi, tiekāms Viņš nāk.” (1. Kor. 11:26) Kāda liela cerība šeit ir atklāta? _____

Ar šiem vārdiem mēs redzam, cik cieši savīta ir otrā nākšana un vakarēdiens. Tas patiešām ir ļoti svarīgi, jo otrā nākšana ir kulminācija tam, kas notika pie krusta. Var teikt, ka vislielākais iemesls pirmajai nākšanai – kas ietvēra Viņa miesas laušanu un asins izliešanu mūsu labā – bija otrā nākšana. Pirmā nākšana sagatavoja ceļu otrajai.

Kas būtu pirmā Kristus nākšana bez otrās? _____

Vakarēdiens savā ziņā ir kā tilts laikā starp Golgātu un otro nākšanu. Katru reizi, kad mēs piedalāmies vakarēdienā, mēs domājam par krustu un par to, ko tas ir izdarījis mūsu labā. Tomēr to, ko Viņš ir izdarījis, nevar atdalīt no otrās nākšanas. Patiesībā tas, ko Jēzus paveica pie krusta, savu kulmināciju sasniegs tikai tad, kad Viņš nāks otrreiz.

Izlasī Mat. 26:29. Ko Jēzus pasaka šajā vienā pantā? _____

Pārdomā apsolījumu, pārlicību un cerību, ko Kungs mums šeit dod. Šie vārdi ietver tuvību starp Pestītāju un atpestītajiem, kas ilgs visā mūžībā. Jēzus mums apsola, ka Viņš nedzers no šī vīnakoka augļiem, kā vien tad, kad Viņš dzers kopā ar mums mūžīgajā valstībā. Atceroties, ka Viņš ir universa valdnieks (Kol. 1:16), šis apsolījums liekas vēl pārsteidzošāks. Tādējādi, līdzās visam, uz ko norāda vakarēdiens, tam vajadzētu arī norādīt uz lielo cerību, kas mūs sagaida, Jēzum atgriežoties.

Esī kritis mazdūšībā? Nomāks? Laiņi lūdzam grēkā kritušajā pasaulē! Kāpēc visā, ko tu piedzīvo, ir svarīgi raudzīties uz krustu? Ko tas nozīmē tev tagad, un ko tas nozīmēs nākotnē? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi angļu valodā: „The Ministerial Association of the General Conference of Seventh-day Adventists”, 15.-18. nodaļu, publicēts „Seventh-day Adventists Believe”.

„Kristības ir vissvētākais un vissvarīgākais rituāls, un to nozīmi vajadzētu izprast pilnībā. Ar to cilvēks apliecina grēku nožēlu un ieešanu jaunā dzīvē Jēzū Kristū. Ar kristībām nevajadzētu pārmērīgi steigties. Lai vecāki un bērni vispirms rūpīgi apdomājas.” (Elena Vaita „Liecības draudzei” 6. sēj., 93. lpp.)

„Pashā svētki norādīja uz Israēla bērnu atbrīvošanu pagātnē, bet tas bija arī simbols, kas norādīja uz Kristu, Dieva Jēru, kas nokauts, lai izglābtu kritušo cilvēci. Asinis, kas izslacītas uz durvju stenderēm, simbolizēja Kristus salīdzinošās asinis un arī pastāvīgo grēcīgā cilvēka atkarību no šo asiņu nopelna, lai būtu atbrīvots no sātana varas un beigās tiktu izglābts.” (Elena Vaita „The Spirit of Prophecy”, 1. sēj., 201. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kad tu pēdējo reizi mazgāji kādam kājas vakarēdiena dievkalpojumā? Kāpēc tas ir tik svarīgi?

2. Izlasi 1. Pēt. 3:20, 21. Kādu līdzību Pēteris izmanto, lai palīdzētu izskaidrot kristību nozīmi?

3. Pirmkristieši tika apsūdzēti daudzās lietās, kurās viņi nebija vainīgi, tai skaitā kanibālismā. Viens no iemesliem bija sekojošais pants: „Bet Jēzus tiem sacīja: ‘Patiesi, patiesi Es jums saku: ja jūs neēdat Cilvēka Dēla miesu un nedzerat Viņa asinis, jums dzīvības nav sevī. Kas bauda Manu miesu un dzer Manas asinis, tam ir mūžīgā dzīvība, un Es to uzcelšu pastarā dienā. Jo Mana miesa ir patiens ēdiens un Manas asinis ir patiens dzēriens. Kas Manu miesu bauda un Manas asinis dzer, paliek Manī, un Es viņā.’”(Jāņa 6:53-56) Ko Jēzus mums ar šiem vārdiem māca? Kāpēc ir tik svarīgi, lai mēs saprastu šādu pantu garīgo nozīmi?

4. Grupā pārrunājiet sīkāk vakarēdiena dievkalpojuma sabiedrisko aspektu. Kā tas var palīdzēt tavai draudzei labāk saprast, kādi ir mūsu pienākumi citam pret citu un pret ārpus draudzes esošo sabiedrību kopumā?